

KESKUSTAN AJANTASAISEN PYSÄKÖINTIOPASTUKSEN TUTKIMUS

Tutkimuksen suorittaminen

Helsingin keskustan ajantasainen pysäköintiopastus on ollut käytössä jo kymmenkunta vuotta. Tällä tutkimuksella selvitettiin, kuinka hyvin järjestelmä tunnetaan, miten sitä noudatetaan ja miten ajantasainen pysäköintiopastus toimii. Lisäksi etsittiin mahdollisuuksia kehittää järjestelmää tulevaisuudessa.

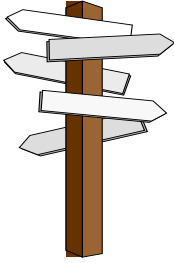
Tutkimusmenetelmänä käytettiin henkilökohtaisia haastatteluja pysäköintilaitoksissa ja katujen varsilla sekä postikyselyä, joka tehtiin jakamalla autoihin kyselykaavakkeet pysäköintilaitoksissa. Tutkittavia laitoksia oli 6 kappaletta: City-Center, Eliel, Forum, Kaisa, Kluuvi ja Stockmann. Haastattelut laitoksissa tehtiin 20 - 24.8.2001. Samalla viikolla tehtiin postikysely. Katuhaastattelut suoritettiin seuraavilla viikoilla kymmenessä eri kohteessa.

Laitoksissa haastateltiin 1250 henkilöä, katujen varsilla 540 henkilöä ja postikyselyyn vastasi 550 henkilöä. Kerätty haastattelu- ja kyselyaineisto on riittävän laaja luotettavien johtopäätösten tekemiselle. Haastattelujen ja postikyselyn aineistot eroavat toisistaan siinä, että haastattelussa on edustettuina kaikki pysäköijät ja postikyselyssä vain ne, jotka ovat vastanneet. Vastauksen perusteella voidaan olettaa, että postikyselyyn ovat vastanneet ahkerimmin pysäköintilaitosten vakituiset asiakkaat. Postikyselyn vastausprosentti oli 20, mitä on pidettävä tämän tyyppisessä kyselyssä normaalina.

Laitos	Paikkoja	Jaettu postikyselyjä	Saatu vastauksia	Haastateltu pysäköijä
1. City-Center	224	220	36	175
2. Eliel	500	500	76	228
3. Erottaja	Suljettuna	-	-	-
4. Forum	1 000	1 000	216	404
5. Kaisa	391	350	46	125
6. Kluuvi	750	750	142	129
7. Stockmann	185	180	36	195
Kaikki yhteensä	3 050	3 000	552	1 255

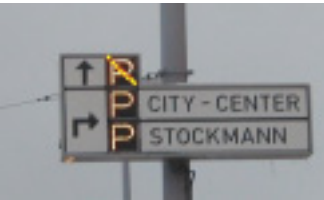
Haastattelujen ja postikyselyn yhteydessä pyydettiin haastateltavia esittämään kommentteja ja mielipiteitä pysäköinnistä ja siihen liittyvistä asioista. Kommentteja saatiinkin varsin runsaasti. Niistä on laadittu erilliset muistiot.

Työn käytännön suorittamisesta on vastannut DI Ari Jaatinen Suunnittelukymppi Oy:stä. Liikennesuunnitteluosastolla tutkimusta on valvonut toimistopäällikkö Kari Sane.

Tutkimuksen tuloksia

Ajantasaiset opasteet

Ajantasaiseen pysäköintiopastukseen liittyvät opasteet on kaupungilla havaittu varsin kiitettävästi. Vain noin 4 prosenttia haastatelluista ilmoitti, ettei ole opasteita nähnyt. Opasteet, joissa oli pysäköintilaitoksen nimi, valaistu P-kirjain ja nuoli, tunnettiin lähes poikkeuksetta.

Ajantasaisessa pysäköintiopastuksessa käytetään myös opastetta, jossa on vain P-kirjain ja nuoli, eikä laitoksen nimeä. Opasteen tulkinnassa ilmeni epävarmuutta. Postikyselyyn vastanneista lähes 60 % vastasi, että nuolen suunnassa on toinen pysäköintilaitos ja vain 27 % vastasi, että nuolen suunnassa on useita pysäköintilaitoksia. Kuitenkin pääasia, eli se, että nuolen suunnasta löytyy lisää pysäköintimahdollisuuksia, ei jäänyt epäselväksi

Punainen viiva P-kirjaimen päällä aiheutti myös pientä epävarmuutta, varsinkin silloin, kun sitä oli käytetty opasteessa, missä ei ollut laitoksen nimeä. Kuitenkin noin 80 % tiesi, mistä on kysymys. Myös punaisen viivan uskottavuuteen liittyy pientä epäilyä, sillä postikyselyssä vastanneista 9 % arveli, että tilaa löytyy punaisesta viivasta huolimatta. Edelleen 20 % ilmoitti menevänsä joka tapauksessa yrittämään sisään.

Pysäköintiopastusta noudatetaan melko hyvin, sillä haastatelluista yli 60 % ilmoitti noudattavansa niitä aina ja vain 9 % sanoi, ettei noudata niitä koskaan. Postikyselyssä 33 % ilmoitti noudattavansa niitä aina ja 45 % "joskus".

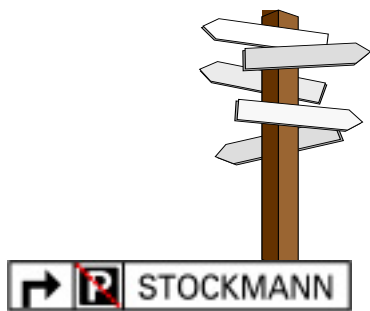
Pysäköintiopastusta pidettiin melko luotettavana, sillä haastatelluista yli puolet oli sitä mieltä, että opasteet toimivat luotettavasti. 20 % oli sitä mieltä, että opasteet toimivat joskus väärin. Pari prosenttia vastanneista arveli, että opasteet toimivat aina väärin. Neljännes vastaajista ei osannut sanoa mitään,. Postikyselyyn vastanneiden mukaan opasteet toimivat seuraavasti: aina luotettavasti 33 %, yleensä luotettavasti 45 % ja aina väärin 0.2 %.

Niiden mielestä, jotka epäilivät opastuksen luotettavuutta, väärin näyttö johtui useimmiten siitä, että opasteet näyttävät liian aikaisin täyttä (35 %). Puolet niistä, jotka olivat sitä mieltä, että opasteet voivat näyttää väärin, eivät osanneet sanoa, millä tavalla opasteet näyttävät väärin.

Vastaajia pyydettiin nimeämään pysäköintilaitos, jota eniten käytti:

Laitos	Haastattelu %	Postikysely %
1. City,	9	7
2. Eliel,	17	13
3. Erottaja,	1	1
4. Forum,	34	36
5. Kaisa,	8	9
6. Kluuvi,	9	23
7. Stockmann	22	9

(Selkeä ero Kluuvien kohdalla johtunee siitä, että Kluuvia käyttäneiden osuus postikyselyyn vastanneista oli runsas ja varsin suuri joukko vastanneista valitti Kluuvien huonoja ulosajojärjestelyjä.)

Kun vastaaja oli kertonut pysäköintilaitoksen, jota hän eniten käytti, tiedusteltiin häneltä jatkokysymyksenä " Jos tämä pysäköintilaitos on kauempana kadun varressa olevan opasteen mukaan täynnä, mitä teette?"

Vaihtoehdot	Haastattelu %	Postikysely %
Menen siitä huolimatta yrittämään sinne sisään, ja jos en pääse, jään ulkopuolelle odottamaan,	10	20
Menen yrittämään sinne sisään, mutta jos en pääse sisälle, ajan muualle	2	15
Menen toiseen pysäköintilaitokseen opastuksen mukaan	15	25
Menen toiseen pysäköintilaitokseen opastuksesta riippumatta	38	16
Pysäköin kadun varteen	16	15
En osaa sanoa	12	8

Tässäkin kysymyksessä postikyselyyn vastanneet ja haastatellut eroavat selvästi toisistaan. Kolmasosa postikyselyyn vastanneista menee katsomaan, onko laitos todella täynnä ja 20 % jää vielä ulkopuolelle odottamaan. Haastattelussa ihmiset sen sijaan sanoivat ajavansa muuhun laitokseen tai pysäköivänsä kadun varteen.

Ovensuuopasteet

Ovensuuopasteen tunnisti 88 % henkilökohtaisesti haastatelluista ja 66 % postikyselyyn vastanneista. 21 % postikyselyyn vastanneista ilmoitti, ettei ole sellaista liikenneopastetta nähnyt ja 11 % ei osannut sanoa. Henkilökohtaisesti haastatelluista vain 11 % ilmoitti, ettei ole nähnyt ovensuuopasteita.

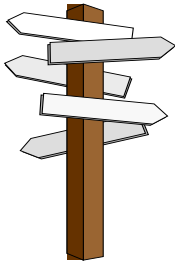
Silloin, kun ovensuuopaste näyttää täyttä, ilmoitettiin toimittavan seuraavasti:

Vaihtoehto	Haastattelu %	Postikysely %
Ajan sisään puomille asti,	12	9
Jään odottamaan sisäänajoon,	9	12
Ajan korttelin ympäri ja tulen uudestaan,	2	11
Ajan toiseen pysäköintilaitokseen,	47	55
Pysäköin kadun varteen",	14	9
Muu vastaus,	6	
En osaa sanoa.	7	3

Parikymmentä prosenttia uskoo pikaiseen sisäänpääsyyn ja jää odottamaan, puolet ajaa toiseen pysäköintilaitokseen ja kymmenkunta prosenttia ilmoitti pysäköivänsä kadun varteen. Korttelin ympäriajajia on postikyselyyn vastanneissa yli 10 prosenttia kun taas henkilökohtaisesti haastatellut eivät tätä vaihtoehtoa juurikaan esittäneet.

Puolet vastanneista ilmoittaa ajavansa toiseen pysäköintilaitokseen, mikäli alkuperäisenä kohteena ollut laitos on täynnä. Tämä osoittaa, että pysäköinti laitokseen on ensisijainen vaihtoehto eikä pysäköinti kadun varteen houkutele. Vain kymmenkunta prosenttia arveli turvautuvansa kadunvarsi-pysäköintiin.

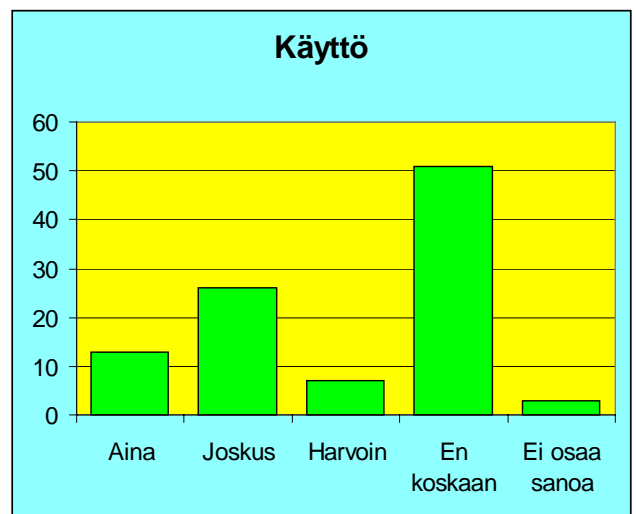
Kännykkäpalvelut

Suhtautumista kännykän käyttöön pysäköinti-informaation välityksessä selvitettiin kysymällä haastateltavilta: "Jos olisi mahdollista saada tieto kännykkään vapaista pysäköintipaikoista, uskoisitteko käyttävänne tällaista palvelua?" Jatkossa kysyttiin, kuinka paljon haastateltava olisi valmis maksamaan tästä palvelusta. Ajatusta vietiin sitten vielä pidemmälle ja kysyttiin halukkuutta varata pysäköintipaikka etukäteen kännykällä, mikäli se olisi mahdollista. Kännykkäpalvelun käytännön toteuttamista ei haastateltaville sen enempää kuvailtu.

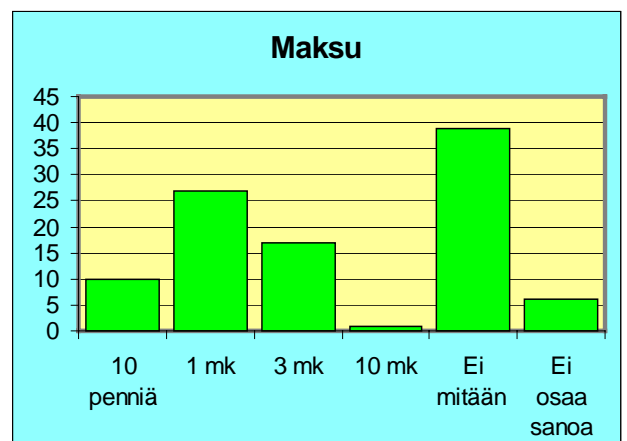
Tutkimuksen mukaan noin puolet henkilökohtaisesti haastatelluista uskoi käyttävänsä kännykkään perustuvaa palvelua ainakin jossain määrin. Postikyselyssä vastanneet suhtautuivat myönteisemmin kännykkäpalveluihin, sillä heistä vain neljännes arveli, ettei käyttäisi lainkaan tällaisia palveluja. Ne, jotka olivat pysäköinti-informaatiosta valmiit myös maksamaan, pitivät sopivana 1-5 mk:n kertamaksua. Tosin kolmannes niistä, jotka olisivat palvelua käyttäneet, eivät olleet halukkaita maksamaan siitä yhtään mitään (ei edes 10 penniä).

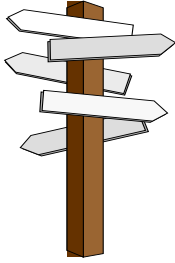
Vastaukset kännykkäinformaatiota koskeviin kysymyksiin jakaantuivat seuraavasti:

Kysymys: Jos olisi mahdollista saada tieto kännykkään vapaista pysäköintipaikoista pysäköintilaitoksissa, uskoisitteko käyttävänne tällaista palvelua?

Kysymys: Paljonko olisitte valmiit maksamaan tällaisesta palvelusta?

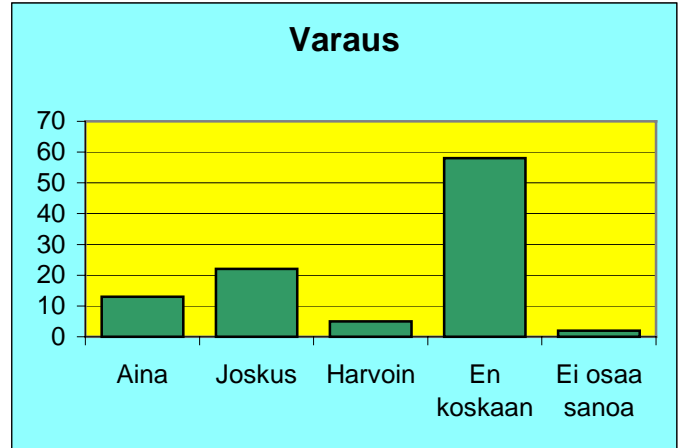

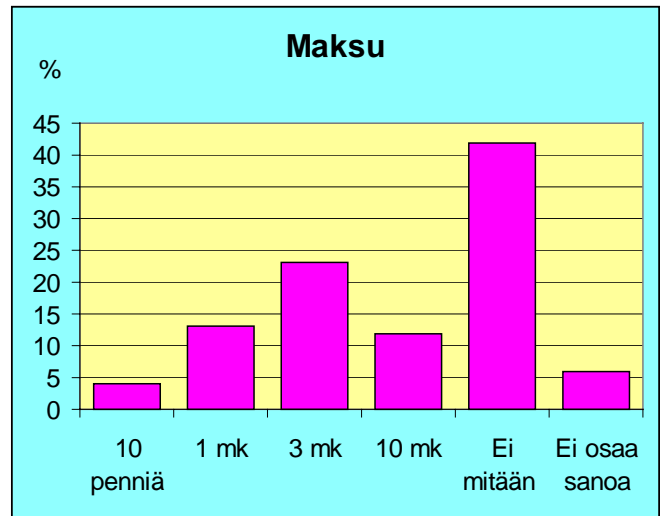
Pysäköintipaikan varausmahdollisuus kännykällä jakoi mielipiteet kahtia; puolet henkilökohtaisesti haastatelluista ilmoitti, etteivät käyttäisi tällaista palvelua, mutta ne, jotka vastasivat käyttävänsä varauspalvelua, olivat myös valmiit maksamaan siitä. Postikyselyyn vastanneista jopa 17 % olisi valmiit maksamaan varausmahdollisuudesta 10 mk tai enemmän.

Tulokset ilmenevät alla olevista kuvista.

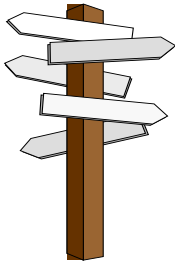
Kysymys: Jos olisi mahdollista varata pysäköintipaikka ennakoon pysäköintilaitoksesta, uskoisitteko käyttävänne tällaista palvelua?

Kysymys: Paljonko olisitte valmiit maksamaan tällaisesta palvelusta?

Haastattelun yhteydessä esille tulleissa kommentteissa toivottiin varsin usein pysäköintimaksujen maksamismahdollisuutta kännykällä. Osa haastatelluista oli hyvinkin kiinnostuneita kännykkäpalveluista ja toivoi niiden pikaista kehittämistä.

Taustatietoja

Haastateltavilta kysyttiin, miltä postinumeroalueelta he olivat tulossa. Seuraavassa asetelmassa on erikseen postikyselyyn vastanneet, pysäköintilaitoksissa haastatellut ja katujen varsilla haastatellut:

Postinumeroalue	Laitoshaastattelu %	Katuhaastattelu %	Postikysely %
00... (Helsinki)	50	51	40
01... (Vantaa)	9	10	10
02... (Espoo)	23	19	33
03... (Vihti)	1	1	2
04... (Sipoo)	3	3	4
05... (Hyvinkää)	1	1	1
06... (Porvoo)	11	0	1
07... (Myrskylä-Loviisa)	1	0	1
08... (Lohja)	1	1	1
Muualta	8	5	8

Puolet haastatelluista oli helsinkiläisiä ja toinen puoli tuli Helsingin ulkopuolelta. 15 % tuli Helsingin seudun ulkopuolelta.

Matkan tarkoitus oli puolella haastatelluista työmatka, 30 %:lla ostos- tai asiointimatka ja lopuilla 20 %:lla vapaa-ajan tai muu matka. Postikyselyyn vastanneilla matkan tarkoituksena oli 78 prosentilla työmatka, 20 %:lla asiointi- tai ostosmatka ja vapaa-ajan viettäjiä oli vain 3 %. Postikyselyyn ovat selvästikin vastanneet enemmän sellaiset, jotka käyttävät laitoksia jatkuvasti. Kun kysyttiin, kuinka usein tekee tällaisen matkan, todettiin, että päivittäisiä käyttäjiä oli postikyselyyn vastanneista lähes 50 % ja laitoksissa haastatelluista vain 20 %.

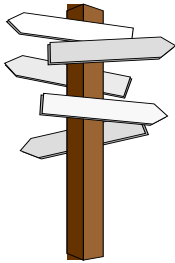
Pysäköinnin kesto oli katuhaastattelun mukaan keskimäärin vajaa 2 tuntia, laitoshaastattelun mukaan hieman yli 3 tuntia ja postikyselyyn vastanneiden kohdalla yli 5 tuntia. Postikyselyn tuloksissa onkin selvänä ryhmänä 8-9 tuntia pysäköineet työmatkalaiset, joita on kolmasosa vastanneista.

Laitoksissa haastatelluista oli 67 % miehiä, kadulla haastatelluista oli 76 % miehiä ja postikyselyyn vastanneista oli 64 % miehiä. Ikäjakautuma osoittaa, että 30-40 vuotiaita oli n. 30 %, 40-50 vuotiaita n. 30 %, yli 50 vuotiaita n. 30 % ja alle kolmekymppisiä pysäköijä oli laitoksissa kymmenkunta prosenttia ja kaduilla vajaa 20 %.

Tutkimusaineistosta on tulostettu yksityiskohtaiset jakautumat, joista ilmenee miten eri kysymyksiin on vastattu. Haastattelujen ja postikyselyn yhteydessä saadut kommentit on niin ikään tallennettu samoihin tauluihin sekä tulostettu lajiteltuina aiheoryhmittäin.

Pysäköinti laitoksissa

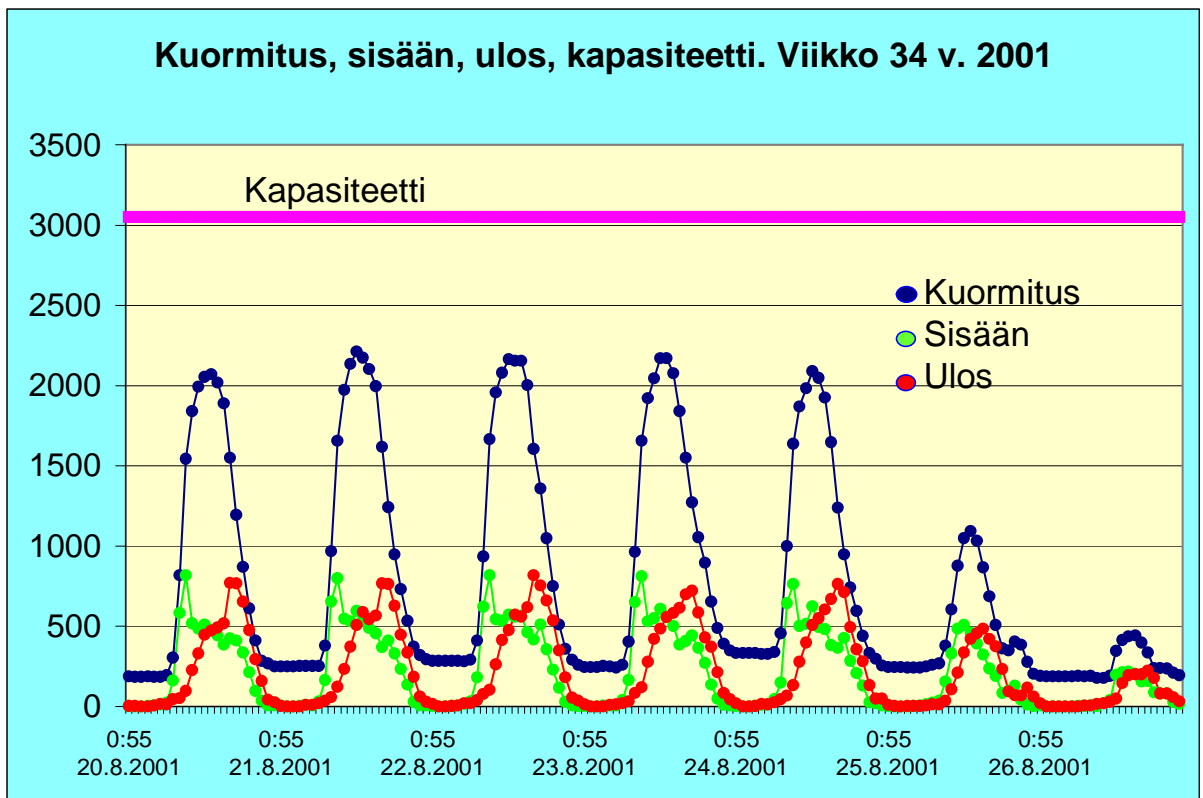
Pysäköintilaitokset keräävät jatkuvasti tietoa sisään ajavista ja ulosajavista autoista. Tulokset taltioidaan niin, että niitä on mahdollista tutkia pidemmältäkin ajalta. Pysäköinnin tunti-, vuorokausi- ja vuodenaikavaihteluiden selvittämiseksi pysäköintitiedot koottiin yhden viikon ajalta lokakuulta v.2000,

helmikuulta, toukokuulta, elokuulta ja lokakuulta v. 2001. Elokuun tiedot olivat samalta viikolta kuin haastattelututkimus.

Oheisessa kuvassa on esitetty pysäköinnin jakautuminen viikolla 34 v. 2001. Automäärät ovat kaikissa laitoksissa yhteensä havaitut autot. Laitoskohtaiset tulokset eroavat jonkin verran toisistaan lähinnä iltakäytön osalta. Forum, Kaisa ja Kluuvi alkavat tyhjentyä jo iltapäivällä, mutta Stockmannin huippu on vasta illalla.

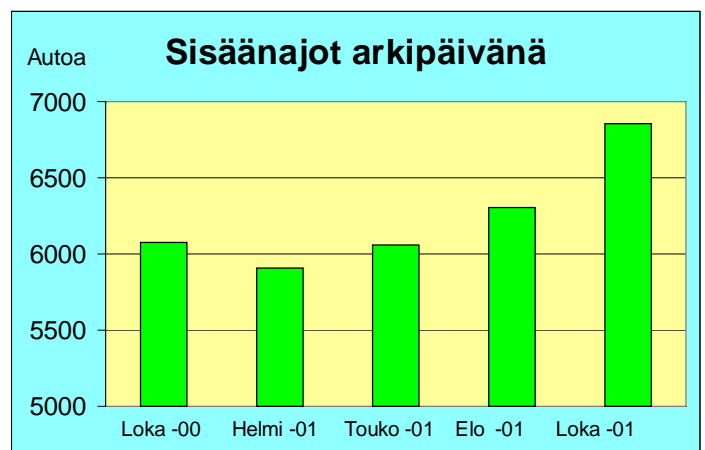
Seuraavassa kuvassa on esitetty **laitoksista saatujen tietojen** perusteella laskettu päivittäinen kuormitus, sisään ajaneet ja ulosajaneet autot (kaikki laitokset yhteensä). Kuvaan on myös merkitty laitosten yhteinen kapasiteetti.

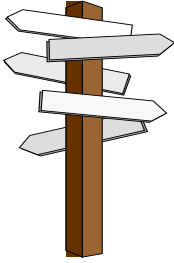

Voidaan havaita, että laitosten käyttö on arkisin hyvin samanlaista kaikkina viikonpäivinä maanantaista perjantaihin. Edelleen voidaan sanoa, että laitoksista löytyy aina tilaa, kuormitus on suurimmillaan 70 %:n luokkaa. Viikonloppuna ja varsinkin sunnuntaina kuormitus on pieni.

Pysäköinnin kehitystä laitoksissa havainnollistaa viereinen kuva. Siinä on esitetty sisään ajaneet autot kaikkiin laitoksiin keskimäärin arkipäivänä.

Havaintojen mukaan lyhytaikainen pysäköinti laitoksissa on lisääntynyt selvästi.

Päätelmiä

Tutkimusten tulosten perusteella voidaan todeta seuraavaa:

- *Ajantasainen pysäköintiopastus tunnetaan hyvin.* Lähes jokainen haastateltava oli havainnut opasteita. Samoin ovensuuopasteet ovat tuttuja.
- *Opastusta noudatetaan melko hyvin.* Punaisen vinoviivan luotettavuutta tosin epäiltiin melko usein ja kolmasosa meni katsomaan, onko laitos todella täynnä.
- *Pysäköintiopastusta pidetään luotettavana.* Vain jokunen oli sitä mieltä, että opasteet näyttävät aina väärin. Niistäkin, jotka väittivät opasteiden näyttävän joskus väärin, puolet ei osannut sanoa millä tavalla väärin.
- *Pysäköintilaitosten käyttäjät pysäköivät mieluummin laitoksiin.* Jos laitos, mihin he yrittävät, on täynnä, he ajavat toiseen laitokseen. Vain kymmenkunta prosenttia piti vaihtoehtona kadun varteen pysäköintiä.
- *Kännykän käyttö pysäköinti-informaation saamisessa kiinnostaa* ja puolet vastaajista arveli käyttävänsä palvelua. Maksuhalukkuuttakin on olemassa jonkin verran, mutta puolet haastatelluista ilmoitti selkeästi, ettei ole valmis maksamaan kännykkäpalveluista yhtään mitään.
- *Haastateltujen mielipiteissä* tuli selvästi esille pysäköintipaikkojen niukkuus, maksujen kalleus ja laitosten ahtaat paikat. Opastusta toivottiin selkeämmäksi, kylttejä isommiksi ja opastuksen alkamista kauempaa keskustasta.
- *Puolet laitosten käyttäjistä on helsinkiläisiä*, neljäsosa Espoolaisia ja 10 % vantaalaisia. Loput 15 % tulevat kauempaa.
- *Puolet laitosten käyttäjistä on työmatkalla.*